

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

परीक्षा प्रणाली (योजना)

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- संयुक्त र एकीकृत परीक्षा प्रणाली (Integrated & Unified Examination System) को आधारमा पाठ्यक्रमको रूपरेखा निम्नानुसारको हुनेछ ।

लिखित परीक्षा:-	प्रथम चरण	पूर्णाङ्क :- १००
	द्वितीय चरण	पूर्णाङ्क :- ३००
	अन्तिम चरण:- सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क :- ७०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. लिखित परीक्षा :- प्रथम चरण

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या x अङ्क	समय
प्रथम	प्रशासनिक अभिरुचि परीक्षण	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न	१०० प्रश्न x १ अङ्क	१ घण्टा ३०मिनेट

२. लिखित परीक्षा :- द्वितीय चरण

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या x अङ्क	समय
द्वितीय	शासन प्रणाली	१००	४०	विषयगत	१० प्रश्न x १०अङ्क	३ घण्टा
तृतीय	समसामयिक विषय	१००	४०	विषयगत	१० प्रश्न x १०अङ्क	३ घण्टा
चतुर्थ	सेवा समूह सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	१० प्रश्न x १०अङ्क	३ घण्टा

३. अन्तिम चरण: - सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
सूचना प्रविधि सीप परीक्षण	१०	प्रयोगात्मक	२० मिनेट
सामूहिक परीक्षण	१०	समूहमा व्यक्तिगत प्रस्तुति	३० मिनेट
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	५०	मौखिक	

प्रशासनिक अभिरुचि परीक्षण

पत्र/विषय	भाग	विषयवस्तु	अङ्क	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	प्रश्नसंख्या x अङ्क
प्रथम/ प्रशासनिक अभिरुचि परीक्षण (AAT)	(A)	General Awareness	५०	१००	४०	५० प्रश्न x १ अङ्क
	(B)	Aptitude Test	३०			३० प्रश्न x १ अङ्क
	(C)	English Language Competence Test	२०			२० प्रश्न x १ अङ्क

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्रष्टव्य :

१. यो पाठ्यक्रम रुपरेखा/योजनालाई संयुक्त र एकीकृत परीक्षा प्रणाली (Integrated & Unified Examination System) को आधारमा लिखित परीक्षा (प्रथम चरण र द्वितीय चरण) तथा अन्तिम चरण (सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता) गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।
२. माथि दिईएको अनुसारको लिखित परीक्षा योजना अप्राविधिक तर्फका प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र व्यवस्थापिका समूहको लागि अनिवार्य हुनेछ ।
३. संयुक्त र एकीकृत परीक्षा प्रणालीको आधारमा माथि उल्लिखित सेवाका सबै समूहको लागि प्रथम, द्वितीय र तृतीय पत्र/विषयको विषयवस्तु एउटै (Common) र अनिवार्य हुनेछ साथै चतुर्थ पत्र सेवासम्बन्धी छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
४. उल्लिखित सबै समूहको खुला र समावेशी समूहको एउटै (Common) प्रश्नपत्रको माध्यमबाट संयुक्त र एकीकृत परीक्षा सञ्चालन हुनेछ ।
५. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
६. वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
७. बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
८. विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अङ्कमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
९. परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ ।
१०. विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक भाग/खण्ड/एकाइका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक भाग/खण्ड/एकाइका प्रश्नहरूको उत्तर सोहीभाग/खण्ड/एकाइको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
११. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको विज्ञापन हुँदाको वखत (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झन पर्दछ ।
१२. प्रथम चरण (First Phase) को लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरण (Second Phase) को लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
१३. लिखित परीक्षाको प्रथम चरण (First Phase) मा प्राप्त गरेको प्राप्ताङ्कको शत प्रतिशत अङ्क तथा द्वितीय चरण (Second Phase) को प्राप्ताङ्कहरू जोडी कूल अङ्कको आधारमा लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशित गरिनेछ ।
१४. लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र अन्तिम चरणको सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
१५. लिखित परीक्षा र अन्तिम चरणको सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ताको कुल अङ्क योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ ।
१६. परीक्षा योजना र पाठ्यक्रम लागू मिति :-

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

लिखित परीक्षा :- प्रथम चरण

प्रथम पत्र:- प्रशासनिक अभिरुचि परीक्षण (Administrative Aptitude Test)

Part (A)

१. सामान्य सचेतना ५० प्रश्न x १ अङ्क = ५० अङ्क
- १.१ भूगोल - नेपाल तथा विश्वको भौतिक, सामाजिक र आर्थिक भूगोल
- १.२ इतिहास, संस्कृति र सामाजिक व्यवस्था
- १.२.२ विश्वका प्रमुख ऐतिहासिक घटनाहरू
- १.२.३ नेपालको प्राचीनकाल तथा मध्यकालको राजनीतिक, आर्थिक एवं सामाजिक सांस्कृतिक अवस्था र आधुनिक नेपालको इतिहास
- १.२.४ नेपालमा लोकतन्त्रको लागि भएका जनआन्दोलनहरू
- १.२.५ नेपालका प्रचलित धर्म, संस्कृति, जातजाति, भाषा, साहित्य र कला
- १.३ शासनपद्धति र शासन - संविधान, राजनैतिक व्यवस्था, अधिकारमा आधारित सवाल/विषयहरू र नेपालको प्रशासनिक व्यवस्थाको विकासक्रम
- १.४ आर्थिक विकास
- १.४.१ नेपालमा विकासका पूर्वाधारहरू (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, र विद्युत)
- १.४.२ नेपालको अर्थतन्त्रसँग सम्बद्ध योजना, स्रोत/साधनहरूको परिचालन, वृद्धि, विकास तथा रोजगार सम्बन्धी सवाल/विषयहरू
- १.४.३ नेपालको विश्वसँगको आर्थिक गतिविधिहरू
- १.५ दिगो विकास, वातावरणीय पारिस्थिति, पर्यावरणीय संरक्षण, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, जनसांख्यिकी, शहरीकरण, बसोवास, प्रदूषण, प्राकृतिक स्रोत तथा राष्ट्रिय सम्पदाहरूको संरक्षण सम्बन्धी सामान्य सवालहरू
- १.६ विज्ञान र प्रविधि
- १.६.१ प्रमुख वैज्ञानिक अन्वेषण र आविष्कारहरू, प्रसिद्ध वैज्ञानिक र तिनको योगदान
- १.६.२ विज्ञान र प्रविधिको मानव जीवन र समाजमा परेको प्रभाव
- १.६.३ क्रमविकाश, वंशाणु, स्वास्थ्य र रोग बारे सामान्य जानकारी
- १.७ अन्तर्राष्ट्रिय मामिला तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्था
- १.७.१ सार्क सदस्य राष्ट्रहरू तथा चीन, संयुक्त राज्य अमेरिका, संयुक्त अधिराज्य, रूस, फ्रान्स, जर्मनी, स्वीजरल्याण्ड र जापान जस्ता मुलुकहरूसँग नेपालको सम्बन्ध
- १.७.२ संयुक्त राष्ट्रसंघ प्रणाली, बहुपक्षिय व्यवस्थापन र नेपाल
- १.८ राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू : जस्तै- राजनीतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, खेलकूद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य र संगीत लगायत महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरू

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

Part (B)

2. Aptitude Test

30 × 1 = 30 Marks

- 2.1 Verbal reasoning such as series, analogy, classification, coding-decoding, insert the missing character, common property, matrices, direction and distance sense test, ranking order, assertion and reason, induction, deduction, courses of action, etc 6 × 1 = 6 Marks
- 2.2 Non-verbal reasoning such as series, analogy, classification, Venn diagrams, matrices, construction of squares and triangles, and figure formation and analysis, dot situation, water images, mirror images, embedded figures, etc. 6 × 1 = 6 Marks
- 2.3 Quantitative aptitude such as arithmetical reasoning / operation, percentage, fraction, decimal, ratio, average, loss, profit, date/calendar, time and work, etc. 6 × 1 = 6 Marks
- 2.4 General mental ability, logical reasoning and analytical ability 6 × 1 = 6 Marks
- 2.5 Data interpretation - charts, graphs, tables, data sufficiency 6 × 1 = 6 Marks

Part (C)

3. English Language Competence Test

20 × 1 = 20 Marks

3.1 Comprehension:

5 × 1 = 5 Marks

Questions will be asked based on the passage given. The questions will try to accommodate the following areas:

- Fact finding, Inferential, Core theme, True/false identification, Issues raised and Language based

3.2 Vocabulary:

7 × 1 = 7 Marks

Questions will be asked to assess their grasp on the English language vocabulary. The questions will be of the following nature:

- Meaning of the words (literal /figurative/contextual), Single word for expressions, Synonyms/antonyms, Derivatives and Homonyms/homophones

3.3 Syntactic ability:

8 × 1 = 8 Marks

Questions will be asked to assess the syntactic ability of the candidates. The questions will be based on the following categories:

- Agreement, Tense aspect, Parallel structures, Clauses, Modifier, Conditionals, Phrasal expressions, Shifts (tense, number, person), Transformations, Varieties, Prepositions / conjunctions and Parts of speech

*****

Note: - This above **English Language Competence Test** syllabus is devised for assessing the proficiency of the English language of candidates. With the view to assess the candidates' language competence, the syllabus aims:

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- to test the understanding of their language through reading comprehension,
- to map the range of their vocabulary,
- to examine their syntactic ability.

The nature and standard of questions in **English Language Competence Test** will be such that an educated Class XII level person will be able to answer them without any specialized study.

द्रष्टव्य :- प्रथम पत्र प्रशासनिक अभिरुचि परीक्षणको सामान्य सचेतनाको **Part (A)** का पाठ्यक्रमका एकाईहरूबाट यथासम्भव Level I का ६० प्रतिशत र Level II का ४० प्रतिशत गरी निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिनेछ ।

Table of Specification

Unit No.	Contents Title	No. of items	Specification		Remarks
			Level I (60%)	Level II (40%)	
१.१	भूगोल	६	१४	१०	Level I का ६० प्रतिशत र Level II का ४० प्रतिशत
१.२	इतिहास, संस्कृति र सामाजिक व्यवस्था	६			
१.३	शासनपद्धति र शासन	६			
१.४	आर्थिक विकास	६			
१.५	दिगो विकास, वातावरणीय पारिस्थिति,....	६	१६	१०	Level I का ६० प्रतिशत र Level II का ४० प्रतिशत
१.६	विज्ञान र प्रविधि	६			
१.७	अन्तर्राष्ट्रिय मामिला तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्था	६			
१.८	राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू	८			
Total		५०	३०	२०	

Level I Questions

(चार विकल्पमात्र भएका सामान्य बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू)

Level II Questions

(चार भन्दा विकल्प बढि विकल्प हुन सक्ने तर चार विकल्पमात्र प्रदान गरिएका बहुवैकल्पिक स्वरूपका तर ठिक-बेठिक, जोडामिलाउने, खालि ठाउँ भर्ने, कारण र प्रभाव सम्बन्ध प्रश्नहरू, नमिल्दो छुट्ट्याउने प्रश्नहरू)

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

लिखित परीक्षा :- द्वितीय चरण (Second Phase)

द्वितीय पत्र:- शासन प्रणाली

खण्ड - क

१. राज्य र शासन ३०
- १.१. शासनका आधारभूत पक्षहरू: अवधारणा, सन्दर्भ र विशेषताहरू
  - १.२. शासनको राजनैतिक तथा प्रशासनिक संरचना
  - १.३. सूचनाको हक र पारदर्शिता
  - १.४. राष्ट्र निर्माण र राज्य निर्माण
  - १.५. नेपालको शासन प्रणाली
  - १.६. राष्ट्रिय सुरक्षा व्यवस्थापन: अवधारणा, क्षेत्र र नेपालमा राष्ट्रिय सुरक्षाका विद्यमान प्रावधानहरू
  - १.७. बहुस्तरीय शासन र नेपाल: अनौपचारिक शासन, नागरिक समाजको शासन, स्थानीय शासन, सहकारितामूलक शासन, व्यावसायिक शासन र संयुक्त राष्ट्रसंघ

खण्ड - ख

२. संविधान र कानून २०
- २.१. संविधानवाद
  - २.२. नेपालमा संबैधानिक विकास
  - २.३. नेपालको वर्तमान संविधान
    - २.३.१. मूलभूत विशेषताहरू, कार्यपालिका, व्यवस्थापिका र न्यायपालिका
    - २.३.२. मौलिक हक, निर्देशक सिद्धान्त र राज्यका नीतिहरू
    - २.३.३. संबैधानिक तथा कानून निर्मित निकायहरूको कार्य एवं तिनको कार्यक्षेत्र
  - २.४. मानव अधिकार
  - २.५. नागरिक चेतना, जनताका कर्तव्य र जिम्मेवारीहरू
  - २.६. कानूनका श्रोतहरू तथा नेपालमा कानून निर्माणको प्रक्रिया
  - २.७. कानूनको शासन, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता, समावेशीकरण, समानुपातिक प्रतिनिधित्व तथा सकारात्मक विभेद

खण्ड - ग

३. सार्वजनिक सेवा तथा सार्वजनिक व्यवस्थापन ३०
- ३.१. सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, कार्य, विशेषता र भूमिका
  - ३.२. सार्वजनिक सेवा प्रवाह
  - ३.३. राजनैतिक तटस्थता, प्रतिवद्धता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व
  - ३.४. सार्वजनिक कोषको सदुपयोग, सदाचार र नैतिकता
  - ३.५. सार्वजनिक व्यवस्थापन, निजामती सेवा र कर्मचारीतन्त्र
  - ३.६. सार्वजनिक नीति : निर्माण प्रक्रिया र विश्लेषण
  - ३.७. सार्वजनिक सेवामा वडापत्र
  - ३.८. विद्युतीय शासन

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर
सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड - घ

४. श्रोत व्यवस्थापन र योजना

२०

- ४.१. मानव श्रोत व्यवस्थापन : प्राप्ति, विकास, उपयोग र सम्भार
- ४.२. सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन : नेपालको योजना र बजेट प्रणाली
- ४.३. नेपालमा सरकारी लेखा प्रणाली र लेखापरीक्षण प्रणाली
- ४.४. वित्तीय व्यवस्थापन र सामाजिक उत्तरदायित्व
- ४.५. विकास योजना र चालू आवधिक योजना
- ४.६. सहभागितामूलक योजना र विकास

*****

प्रदेश लोक सेवा आयोग

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

तृतीय पत्र:- समसामयिक बिषय

खण्ड - क

१. सामाजिक मामिलाहरू ३०
- १.१. सामाजिक विवाद तथा द्वन्द्व
  - १.२. सामाजिक न्याय तथा समानता
  - १.३. सामाजिक एवं सांस्कृतिक रुपान्तरण
  - १.४. श्रोत/साधनहरूको वितरणमा न्याय: असमानता एवं सीमान्तीकरण (प्रादेशिक, जातजातिगत, लैङ्गिक, ग्रामीण तथा शहरी)
  - १.५. सामाजिक संरक्षण/बचाउ, सामाजिक सुरक्षा तथा सामाजिक जिम्मेवारी
  - १.६. सांस्कृतिक विविधता र सामाजिक परिचालन
  - १.७. जनसंख्या (बसोबास, बसाइसराइ, शहरीकरण, प्रौढावस्था, शरणार्थी, विस्थापित जनसंख्या)
  - १.८. संगठित अपराध: बिद्युतीय अपराध (cyber crime), बेचबिखन, मिलोमतो (cartelling)/ एकाधिकार (monopoly), आतङ्कवाद, भ्रष्टाचार र अवैध मुद्रा निर्मलीकरण
  - १.९. खाद्य सम्प्रभुता र सुरक्षा

खण्ड - ख

२. आर्थिक मामिलाहरू २०
- २.१. आर्थिक बृद्धि तथा आर्थिक विकास
  - २.२. आर्थिक विकासका प्रमुख पक्षहरू : कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, वैदेशिक रोजगार तथा मानव संशाधन
  - २.३. आर्थिक विकासमा सार्वजनिक क्षेत्र, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्रको भूमिका
  - २.४. वैदेशिक सहायता र अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग
  - २.५. वैदेशिक लगानी: पोर्टफोलियो र प्रत्यक्ष
  - २.६. प्रविधि हस्तान्तरण (बौद्धिक सम्पत्ति अधिकार समेत)
  - २.७. व्यापार, बजार र श्रम उदारिकरण
  - २.८. आर्थिक कुटनीति
  - २.९. गरिबी र बेरोजगारी

खण्ड - ग

३. विकाससँग सम्बद्ध मामिलाहरू ३०
- ३.१. मानव विकास
  - ३.२. पूर्वाधार विकास: उर्जा, यातायात, संचार तथा सूचना प्रविधि, स्थानीय पूर्वाधार, विज्ञान तथा प्रविधि, शहरी विकास, ग्रामीण विकास, आवास तथा वस्ती विकास र पुनर्निर्माण
  - ३.३. दिगो विकास (भूमि, जल तथा प्राकृतिक श्रोतहरू : धान्न सक्ने क्षमता र विकास नीति)
  - ३.४. विकास प्रक्रियामा राज्य र राज्य बाहेकका क्षेत्रहरूको भूमिका
  - ३.५. विकासमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरूबीच समन्वय

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर
सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.६. शान्ति र द्वन्द्व सम्बेदनशील विकास
- ३.७. विकासमा सार्वजनिक निजी साभेदारी
- ३.८. विकासमा प्रदेश र स्थानीय तहहरूको भूमिका
- ३.९. विकासमा नागरिकको संलग्नता
- ३.१०. साभेदारी विकास तथा समुदायमा आधारित विकास
- ३.११. विकासमा सूचना-सञ्चार प्रविधिको भूमिका
- ३.१२. विश्वव्यापीकरण र विकास

खण्ड - घ

४. वातावरणसँग सम्बद्ध मामिलाहरू

२०

- ४.१. पारिस्थितिक प्रणाली
- ४.२. जैविक विविधता तथा संरक्षण
- ४.३. जलवायु परिवर्तन र कार्बन व्यापार
- ४.४. वातावरणीय हास
- ४.५. वनविनास
- ४.६. संकट/विपद् व्यवस्थापन
- ४.७. वातावरण र विकास
- ४.८. उर्जा संकट तथा उर्जा संरक्षण
- ४.९. प्रदूषण तथा फोहर-मैला व्यवस्थापन

*****

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर
सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

चतुर्थ-पत्र- सामान्य प्रशासन समूह

खण्ड- क

१. सार्वजनिक प्रशासन सम्बन्धी सैद्धान्तिक ज्ञान ३०
- १.१. सार्वजनिक ब्यवस्थापनको परिचय र कार्यक्षेत्र
  - १.२. संगठन: अवधारणा, प्रकृति, प्रकार र संगठनात्मक विकास,
  - १.३. नेपालको सार्वजनिक प्रशासनको विकासक्रम, आधारभूत संरचना, विशेषता सुधारका प्रयास एवं चुनौतीहरू
  - १.४. ब्यवस्थापन परीक्षण
  - १.५. ब्यवसायिकता, अनुशासन र आचार-संहिता
  - १.६. विकास प्रशासन
  - १.७. नागरिकवाट सार्वजनिक कार्यहरूको मूल्यांकन: सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, र तेस्रो पक्ष मूल्यांकन
  - १.८. सार्वजनिक ब्यवस्थापनमा नवीन प्रवृत्तिहरू
  - १.९. सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा कम्प्युटर, इन्टरनेट, सामाजिक संञ्जाल, सूचना संचार प्रविधिको प्रयोग: अवसर तथा चुनौतीहरू

खण्ड- ख

२. कर्मचारी प्रशासनका विविध पक्षहरू २०
- २.१. निजामती सेवाको वर्गीकरण, समावेशीकरण
  - २.२. भर्ना: भर्ना, छनौट, नियुक्ति, पदस्थापन
  - २.३. उत्प्रेरणा: सरुवा, बढुवा, तलव सुविधा, तालिम, वृत्ति विकास, कार्यसम्पादन मूल्यांकन, अवकाश र अवकाश पछिका सुविधाहरू
  - २.४. प्रशासनका विधि: निर्णय प्रक्रिया, निर्देशन, नियन्त्रण, नेतृत्व, समन्वय, अधिकार प्रत्यायोजन, निक्षेपण, सुपरिवेक्षण र अनुगमन तथा मूल्यांकन
  - २.५. प्रदेश लोक सेवा आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार

खण्ड- ग

३. कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान र सीप २०
- ३.१. पत्र ब्यवहार, टिप्पणी, प्रस्ताव, माइन्सूट, प्रतिवेदन र कार्ययोजना,
  - ३.२. अभिलेख, बैठक, सभा /समारोह ब्यवस्थापन,
  - ३.३. जनसम्पर्क, सञ्चार, बार्ता, अन्तरबार्ता र समन्वय सीप,

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड- घ

४. सार्वजनिक प्रशासन सम्बन्धी कानूनहरू

३०

- ४.१. निजामती सेवा ऐन, २०४९ र नियमावली २०५०
- ४.२. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली २०५०
- ४.३. भ्रष्टाचार निवारण ऐन २०५९
- ४.४. संघ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय र अन्तरसम्बन्ध) ऐन, २०७७
- ४.५. कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५
- ४.६. प्रहरी कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७६
- ४.७. विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन, २०७४
- ४.८. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- ४.९. सुशासन ऐन २०६४ र नियमावली, २०६५
- ४.१०. प्रदेश सरकारको कार्य विभाजन नियमावली, २०७४
- ४.११. प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन २०७६ र नियमावली, २०७६
- ४.१२. प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४
- ४.१३. प्रदेश सुशासन ऐन, २०७६ र नियमावली, २०७७
- ४.१४. गाउँ सभा / नगरसभा (कार्यसञ्चालन) कार्यविधि ऐन, २०७६
- ४.१५. छापाखाना र प्रकाशन सम्बन्धी ऐन २०४८ र नियमावली २०४९
- ४.१६. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४ र नियमावली २०६५

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर
सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

चतुर्थ-पत्र- राजस्व समूह

खण्ड- क

१. आर्थिक मौद्रिक एवम् वित्त व्यवस्थापन सम्बन्धी विषयहरू २०
- १.१. आर्थिक, मौद्रिक तथा वित्तीय नीतिहरू र ती नीतिहरूको कार्यान्वयनको अवस्था
  - १.२. संघ, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारको आर्थिक कार्य प्रणाली सम्बन्धी संबैधानिक र कानूनी व्यवस्था
  - १.३. नीति, योजना तथा कार्यक्रम
  - १.४. बजेटको सिद्धान्त र प्रकार
  - १.५. आर्थिक, वित्तीय र मौद्रिक नीति
  - १.६. सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन
  - १.७. संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको आर्थिक कार्यप्रणाली र राजस्व, अनुदान तथा रोयल्टी वाडफाट सम्बन्धी व्यवस्था

खण्ड- ख

२. आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी कानूनहरू ३०
- २.१. सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४
  - २.२. भ्रमण खर्च निमायवली २०६४
  - २.३. आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४
  - २.४. राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
  - २.५. अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
  - २.६. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
  - २.७. आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ तथा नियमावली २०७७
  - २.८. प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४
  - २.९. प्रदेश कर तथा गैर कर राजस्व सम्बन्धी ऐन, २०७५
  - २.१०. प्रदेश वित्त व्यवस्थापन सम्बन्धी ऐन, २०७५
  - २.११. संघ, प्रदेश र स्थानीयतह (समन्वय तथा अन्तरसम्बन्ध) ऐन, २०७७
  - २.१२. आयकर ऐन, २०५८
  - २.१३. मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन २०५२ र नियमावली २०५३
  - २.१४. अन्त शुल्क ऐन २०५८ र नियमावली, २०५९
  - २.१५. लेखापरीक्षण ऐन २०७५
  - २.१६. लुम्बिनी प्रदेश वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७५
  - २.१७. सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धी निर्देशिका २०७५

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड- ग

३.	बजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान	३०
३.१.	बजेट तथा कार्यक्रम	
३.२.	मध्यमकालिन खर्च संरचना (MTEF)	
३.३.	आवधिक योजनाहरू (संघ/प्रदेश)	
३.४.	बजेट निर्माणका प्रकृया	
३.५.	बजेट कार्यान्वयन	
३.६.	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	
३.७.	रकमान्तर/ श्रोतान्तर	
३.८.	संचित कोष संचालन तथा ब्यवस्थापन	
३.९.	बजेट लेखा तथा प्रतिवेदन प्रणाली सम्बन्धी जानकारी	
३.१०.	LMBIS	
३.१०.१.	PLMBIS	
३.१०.२.	CGAS	
३.१०.३.	मासिक प्रतिवेदन	
३.१०.४.	चौमासिक प्रतिवेदन	
३.१०.५.	अर्ध वार्षिक प्रतिवेदन	
३.१०.६.	वार्षिक प्रतिवेदन	

खण्ड- घ

४.	आर्थिक प्रणालीका विविध पक्षहरू	२०
४.१.	विकास सहायता तथा अनुदान व्यवस्था सम्बन्धी	
४.१.१.	वित्तीय हस्तारण सम्बन्धी व्यवस्था (संघ/ प्रदेश)	
४.१.२.	वैदेशिक सहयोग- अनुदान, ऋण तथा प्राप्ति र उपयोग	
४.१.३.	संघ र प्रदेशमा वित्तीय व्यवस्थापन	
४.१.४.	समानिकरण अनुदान (संघ/ प्रदेश- प्रदेश / स्थानीयतह)	
४.१.५.	समपूरक अनुदान (संघ/ प्रदेश- प्रदेश / स्थानीयतह)	
४.१.६.	विशेष अनुदान (संघ/ प्रदेश- प्रदेश / स्थानीयतह)	
४.१.७.	सशर्त अनुदान (संघ/ प्रदेश- प्रदेश / स्थानीयतह)	
४.२.	वित्तीय संघीयता एवम् राजस्वको अधिकार	
४.२.१.	साझा अधिकार सूचिका कर सम्बन्धी जानकारी	
४.२.२.	प्रदेशको एकल अधिकार सूचिका कर सम्बन्धी जानकारी	
४.२.३.	वित्तीय संघीयता कार्यान्वयनमा प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोगको भूमिका	

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ४.३. आर्थिक प्रशासनमा संलग्न हुने निकायको काम कर्तव्य जिम्मेबारी तथा भूमिका
- ४.३.१. आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
  - ४.३.२. प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय
  - ४.३.३. प्रदेश योजना आयोग
  - ४.३.४. अर्थ मन्त्रालय
  - ४.३.५. महालेखा नियन्त्रकको कार्यालय
  - ४.३.६. महालेखा परीक्षकको कार्यालय
  - ४.३.७. सार्वजनिक खरीद अनुगमन कार्यालय
  - ४.३.८. सार्वजनिक लेखा समिति

*****

प्रदेश लोक सेवा आयोग
लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर
सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

चतुर्थ-पत्र- लेखा समूह

खण्ड- क

१. **आर्थिक मौद्रिक एवम् वित्त व्यवस्थापन** २०
- १.१. आर्थिक मौद्रिक तथा वित्त नीतिहरूको अवधारणा र महत्व
१.२. नेपालमा संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारको आर्थिक कार्य प्रणाली
१.३. नीति, योजना, कार्यक्रम तथा बजेट प्रणाली र नेपालमा यसको प्रयोग
१.३.१. नीति, योजना र कार्यक्रम
१.३.२. बजेटका सिद्धान्त र प्रकार
१.३.३. सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन
१.३.४. खातासूचि (Charts of Accounts) प्रणाली
१.३.५. तीनै तहका सरकारको आर्थिक कार्यप्रणाली र राजस्व, अनुदान तथा रोयल्टी वाडफाट सम्बन्धी जानकारी
१.३.६. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको सरकारको बजेट निर्माण तथा बजेट सम्बन्धी खर्च मापदण्ड (Norms)
१.३.७. बजेट तथा आयोजना अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

खण्ड- ख

२. **लेखा प्रणाली लेखापरीक्षण तथा वित्तीय जवाफदेहीता** ३०
- २.१. लेखा प्रणाली: अर्थ, महत्व र आर्थिक कारोवारको लेखांकनका चरणहरू
२.२. नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीयतहको लेखा प्रणाली
२.३. विभिन्न प्रकारका लेखा प्रणाली
(क) नगदमा आधारित लेखा प्रणाली
(ख) प्रोद्भावी लेखा प्रणाली
(ग) प्रतिवद्धता लेखा प्रणाली
(घ) कोष लेखा प्रणाली
(ङ) बजेट लेखा प्रणाली
२.४. लेखांकन तथा प्रतिवेदन सम्बन्धी
२.५. महालेखा परीक्षक कार्यालयवाट स्वीकृत फारामहरू
२.६. लेखा परीक्षण तथा आर्थिक अनुशासन
२.६.१. लेखा परीक्षणको अर्थ, महत्व, आधारभूत सिद्धान्त र प्रकार
२.६.२. लेखा परीक्षण सम्बन्धी संवैधानिक एवं कानूनी आधारहरू
२.६.३. आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षण
२.६.४. कार्यमूलक लेखापरीक्षणको महत्व, प्रयोग र कार्यान्वयनको अवस्था

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- २.६.५. वित्तीय जोखिम (Fiduciary Risk) तथा आर्थिक अनुशासन
- २.६.६. आर्थिक उत्तरदायित्व परीक्षण
- २.६.७. बेरुजुको प्रकार, प्रवृत्ति र वित्तीय व्यवस्थापन
- २.६.८. लेखापरीक्षण तथा सार्वजनिक सुनुवाई
- २.६.९. सामाजिक तथा जनलेखापरीक्षण (Social and Public Audit) को सम्बन्ध र आवश्यकता
- २.६.१०. सार्वजनिक खर्च र वित्तीय उत्तरदायित्व (Public Expenditure and Financial Accountability-PEFA)

खण्ड- ग

३. लेखामान तथा विद्युतीय सूचना प्रणाली

३०

- ३.१. लेखामानको अर्थ, महत्व र उपादेयता
- ३.२. नेपाल लेखामान(Nepal Accounting Standard-NAS)
- ३.३. नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान(Nepal Public Sector Accounting Standard - NPSAS)
- ३.४. नेपाल वित्तीय प्रतिवेदन प्रणाली (Nepal Financial Reporting System-NFRS)
- ३.५. नेपाल लेखा परीक्षणमान(Nepal Auditing Standard –NAS)
- ३.६. लेखामान तथा लेखापरीक्षणमानको सन्दर्भमा नेपाल चार्टर एकाउन्टेन्टस् संस्था, नेपाल लेखामान बोर्ड, अर्थ मन्त्रालय, महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको भूमिका
- ३.७. नेपालमा संघ, प्रदेश र स्थानीयतहका राजस्व, अनुदान, बजेट तर्जुमा, निकासा प्रतिवेदनमा सूचना प्रविधिको प्रयोग, चुनौती र सुधारका क्षेत्र
- ३.८. बजेट लेखा तथा प्रतिवेदन प्रणालीमा प्रयोग हुने सूचना प्रणाली सम्बन्धी जानकारी
  - ३.८.१. LMBIS
  - ३.८.२. PLMBIS
  - ३.८.३. CGAS
  - ३.८.४. E- bidding
  - ३.८.५. मासिक प्रतिवेदन
  - ३.८.६. चौमासिक प्रतिवेदन
  - ३.८.७. अर्ध वार्षिक प्रतिवेदन
  - ३.८.८. वार्षिक प्रतिवेदन

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड- घ

४. नेपालमा आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी विविध पक्षहरू

२०

- ४.१. नेपाल सरकारको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी कार्यको जिम्बेबारी र जवाफदेहीता पालना तथा प्रचलन (Compliance and Enforcement) सम्बन्धी व्यवस्था
- ४.२. नेपालको सार्वजनिक खरिद प्रणाली र यसको वर्तमान अवस्था
- ४.३. आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी ऐन, कानूनको ज्ञान
  - ४.३.१. सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४
  - ४.३.२. भ्रमण खर्च निमायवली २०६४
  - ४.३.३. आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४
  - ४.३.४. आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ तथा नियमावली २०७७
  - ४.३.५. प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४
  - ४.३.६. लेखापरीक्षण ऐन २०७५
  - ४.३.७. लुम्बिनी प्रदेश बित्त व्यवस्थापन ऐन २०७५
  - ४.३.८. सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धी निर्देशिका २०७५
- ४.४. आर्थिक प्रशासनमा संलग्न हुने निकायहरूको काम, कर्तव्य, जिम्बेबारी तथा भूमिका
  - ४.४.१. आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
  - ४.४.२. प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय
  - ४.४.३. प्रदेश योजना आयोग
  - ४.४.४. अर्थ मन्त्रालय
  - ४.४.५. महालेखा नियन्त्रकको कार्यालय
  - ४.४.६. महालेखा परीक्षकको कार्यालय
  - ४.४.७. सार्वजनिक खरीद अनुगमन कार्यालय
  - ४.४.८. सार्वजनिक लेखा समिति

*****

प्रदेश लोक सेवा आयोग
लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर
सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

संसद समूह

खण्ड- क

व्यवस्थापिकाको राष्ट्रिय/ अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास - २०

१. नेपालको संवैधानिक विकास
२. प्रदेश व्यवस्थापिका, संघीय व्यवस्थापिका र स्थानीय व्यवस्थापिका बीचको व्यवस्थापिकीय अन्तरसम्बन्ध
३. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरूको बीचको विधायिकी अन्तरसम्बन्ध
४. छाया सरकारको अर्थ, महत्व एवं अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास
५. संसदीय समितिहरू, यिनको भूमिका, महत्व र राष्ट्रिय /अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास
६. विश्वमा प्रचलित निर्वाचन प्रणालीहरू
७. अन्तर-व्यवस्थापिका संघ (Inter Parliament Union) परिचय, उद्देश्य, नीति र यसको योगदान

खण्ड- ख

संसदीय अधिवेशन - ३०

८. संसदको बैठक व्यवस्थापन र आरम्भ
९. अधिवेशन आह्वान र अन्त्य सम्बन्धी व्यवस्था
१०. संसदमा वोलनका लागि समय विभाजन र प्रक्रिया
११. संसदको दूयाप दूयापे समय, शून्य समय र विशेष समय
१२. संसदको रोष्ट्रम र फ्लोरबाट वोलने अभ्यास
१३. संसदीय पद्धतिमा प्रस्ताव: अर्थ, उद्देश्य, महत्व, यसका शर्त र अन्य प्रक्रियागत व्यवस्था
१४. संसदीय प्रस्तावहरू : जरूरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव, ध्यानाकर्षण प्रस्ताव, संकल्प प्रस्ताव, अविश्वासको प्रस्ताव, अन्य प्रस्ताव
१५. विधेयक तथा अध्यादेशको अर्थ, यसको संशोधन र विरोधको प्रक्रिया

खण्ड- ग

प्रदेश सभा सचिवालय र सभा व्यवस्थापन - ३०

१६. व्यवस्थापन कार्यविधि र प्रदेशको कानून निर्माण प्रक्रिया
१७. संसदीय सूचना प्रणाली र यसको प्रभावकारिता
१८. प्रदेश सभा सचिवालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन
१९. खुला संसदको अभ्यास तथा संसद/समिति छलफलमा भर्चुअल माध्यमको प्रयोग
२०. संसदीय छलफल: रेकर्डीङ्ग, व्यवस्थापन, सूचना संप्रेषण एवम् ई-लाइब्रेरी

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

२१. संसदीय पदाधिकारी, संसदीय दल र संसदमा प्रतिपक्षको भूमिका
२२. प्रदेश सभा सचिवालय नियमावली २०७४
२३. प्रदेश सभा सचिवालय सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन २०७५
२४. सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र नियमावली २०६४
२५. सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययिता सम्बन्धी निर्देशिका २०७५

खण्ड- घ

विधि निर्माण र संसदीय कार्यसंस्कृति - २०

२६. कार्यपालिकाको संसदप्रतिको उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता
२७. प्रदेश सभा सदस्य र निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको आचारसंहिता, अनुशासन, सदाचार र नैतिकता
२८. संसदमा विधि निर्माण प्रक्रिया
२९. संसदीय प्रश्नहरूको भूमिका र कार्य
३०. संसदीय सुनुवाइ: अर्थ, विधि, चरण र महत्व
३१. संसदीय कार्य संस्कृति एवम् यसको उपादेयता
३२. सम्पूर्ण विवरण (Verbatim) तयारी र यसको महत्व

*****

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

अन्तिम चरण: - सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता

विषय:- सूचना प्रविधि सीप परीक्षण प्रयोगात्मक परीक्षा योजना

विषय	पूर्णाङ्क	विषयवस्तु शिषक	अङ्क	समय
सूचना प्रविधि सीप परीक्षण	१०	Devanagari Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
		English Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
		Word processing	२ अङ्क	१० मिनेट
		Electronic Spreadsheet	१ अङ्क	
		Presentation System	१ अङ्क	
		Windows basic, Email and Internet	१ अङ्क	
जम्मा			१० अङ्क	२० मिनेट

Contents

1. Windows basic, Email and Internet

- Introduction to Graphical User Interface
- Use & Update of Antivirus
- Concept of virus, worm, spam etc.
- Starting and shutting down Windows
- Basic Windows elements - Desktop, Taskbar, My Computer, Recycle Bin, etc.
- Concept of file, folder, menu, toolbar
- Searching files and folders
- Internet browsing & searching the content in the web
- Creating Email ID, Using email and mail client tools
- Basic Network troubleshooting (checking network & internet connectivity)

2. Word processing

- Creating, saving and opening documents
- Typing in Devanagari and English
- Copying, Moving, Deleting and Formatting Text
- Paragraph formatting (alignment, indentation, spacing etc.)
- Creating lists with Bullets and Numbering
- Creating and Manipulating Tables
- Borders and Shading
- Creating Newspaper Style Documents Using Column
- Security Techniques of Document
- Inserting header, footer, page number, Graphics, Pictures, Symbols
- Page setting, previewing and printing of documents
- Mail merge

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, प्रशासन, राजस्व, लेखा र प्रदेश व्यवस्थापिका समूह, अधिकृतस्तर सातौ तहका पदहरूको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

3. Presentation System

- Introduction to presentation application
- Creating, Opening & Saving Slides
- Formatting Slides, Slide design, Inserting header & footer
- Slide Show
- Animation
- Inserting Built-in picture, Picture, Table, Chart, Graphs, and Organization Chart etc.

4. Electronic Spreadsheet

- Organization of Electronic Spreadsheet applications (Cells, Rows, Columns, Worksheet, Workbook and Workspace)
- Creating, Opening and Saving Work Book
- Editing, Copying, Moving, Deleting Cell Contents
- Formatting Cells (Font, Border, Pattern, Alignment, Number , Protection, Margins and text wrap)
- Formatting Rows, Column and Sheets
- Using Formula with Relative and Absolute Cell Reference
- Using Basic Functions (IF, SUM, MAX, MIN, AVERAGE etc)
- Sorting and Filtering Data
- Inserting Header and Footer
- Page Setting, Previewing and Printing

*****